

Verslag vergadering

Donderdag 5 december 2019

“Verslag onder voorbehoud van goedkeuring op de volgende algemene vergadering.”

Aanwezige effectieve leden: Filip Bolleire, Roger Daenen, Ingrid De Tandt, Huig Deneef, Mark Hanssens, Marcel Jonckers (voorzitter), Isabelle Meerkens, Raf Nilis, Annemie Van Aerschot, Tom Van Elst, John Vankeijenberg (11/21).

Aanwezige niet-stemgerechtigde leden: Berty Goudriaan (milieudienst), Bart Maes (CD&V), Tim Mallants (Tienen Vooruit).

Verontschuldigde effectieve leden: Karl Booten, Roel Bauduin, Ingrid Hofkens, Caroline Meyers, Maria Tollet, Alexander Vandermeulen.

Verontschuldigde niet-effectieve leden: Paul De Cort (schepen), Peter Claessens (omgevingsambtenaar), Chris Stryckmans (Groen).

Afwezige en niet verontschuldigde stemgerechtigde leden: Heidi Bottu, Roger Daenen, Toby Uyttendaele, Roger Wouters.

Afwezige en niet- verontschuldigde niet-stemgerechtigde leden: Joël Dereze (Vlaams Belang). Marc Ylen (SP.A), Jan Van Coillie (N-VA).

Opmerking: Herman Van Impe (Open VLD) is ontslagnemend en zal volgende vergadering worden vervangen door Laury Gordenne.

oOoOoOo

Agendapunt 1 en 2 werden om praktische redenen omgewisseld, maar in het verslag staan ze in de volgorde van de agenda.

1. Goedkeuring verslag van de vorige vergadering (7 november 2019)

Het verslag werd goedgekeurd na volgende aanvullingen:

Kort na de opmerking tijdens de vorige MAR over de overhangende robinia's met gevaarlijke stekels op de fietspaden Mulkdellepad en Wittevrouwenpad (wat ook door de pers werd opgepikt), werd het probleem daar verholpen.

Er is nog enige discussie over punt 8.5, vooral over het al dan niet bejagen van patrijzen.

- *Is het verantwoord dat er nog steeds op patrijzen wordt gejaagd terwijl deze diersoort sterk bedreigd is (ook al wordt die nog niet officieel beschermd)?* Het antwoord is nee. In Wallonië (na besluit van de Raad Van State) wordt de jacht in 2020 verboden, dit is ook al zo in veel andere Europese landen
- *Is het verantwoord dat er patrijzen worden gekweekt en uitgezet om vervolgens te worden bejaagd?* Het antwoord is nee, en het is zelfs verboden in Vlaanderen.
- *Het is niet alleen de jacht die een bedreiging vormt voor de patrijzen; door de steeds toenemende monocultuur in de landbouw, verdwijnt de natuurlijke leefomgeving voor deze diersoort (en ook voor andere soorten, zoals de fazant).* Dat wordt door iedereen beaamd. In Wallonië zijn ze bezig met de aanplant van heel veel nieuwe houtkanten; dat is een toe te juichen ontwikkeling.
- *Mag de MAR een standpunt innemen over dit soort vraagstukken?* Jazeker.
- *Een van de leden heeft een nota hierover die hij bij het verslag wilde laten voegen. Dat is niet gebeurd.* Er wordt afgesproken dat hij die nota zelf naar alle leden kan sturen als hij dat wil.

2. Groendaken

Sam Floré, zaakvoerder van het Tiense groendakbedrijf Aqua Proof (www.aquaproof.be), geeft een presentatie over de aanleg van groendaken, de mogelijke vormen, de voor- en nadelen ... Alle informatie is terug te vinden in zijn ppt-presentatie in bijlage.

Hierna volgt een beknopte weergave van de vragenronde na de presentatie.

- *Is er onderhoud aan een groendak?* Er is geen onderhoud aan het dak zelf. Als je kiest voor een intensief groendak (een soort daktuin), dan heb je natuurlijk wel wat werk aan de beplanting. Bij een extensief groendak (beplant met sedum) is dat niet het geval. Af en toe een visuele controle, vooral van de afvoeren, is wel aan te raden.
- *Hoe lang gaat een groendak mee?* Dat hangt een beetje af van de omstandigheden, maar dat kan gemakkelijk 30 tot zelfs meer dan 100 jaar meegaan.
- *Door de waterbufferende werking van een groendak, krijg je toch veel minder water in je regenput?* Dat klopt.
- *Is er geen risico op lekkage, aangezien er toch water op een groendak blijft staan (zeker in de cassettes)?* Nee, een bestaand dak wordt altijd eerst grondig gecontroleerd en waar nodig opnieuw geïsoleerd en waterdicht gemaakt. Als het groendak er eenmaal op ligt, is het risico op lekkage nihil. Bij nieuwbouw en renovaties werken we ook vaak samen met de architect.

- *Zijn er richtprijzen voor de aanleg van een groendak?* Voor een plat dak moet je rekenen op 60 euro per m². Het dak moet wel eerst grondig worden geïnspecteerd!
- *Hoe zit dat met schuine daken?* Er zijn wel studies naar de mogelijkheden voor groendaken op schuine daken, maar dat is niet zo simpel. De ideale helling voor een groendak is 0,5 % en het maximum (tot nu toe) is 10 %.
- *Blijven sedumplanten lang goed of moet je die regelmatig vervangen?* We hebben daar zeer goede ervaringen mee. Ze zijn zeer goed bestand tegen allerlei weersomstandigheden, groeien dicht opeen, bloeien veel (maar opopvallend) en trekken dus ook veel insecten en zelfs vogels aan. Enkel bij de aanplant van jonge planten moet je rekening houden met de temperatuur (dus niet tijdens de winter aanplanten), want dan zijn ze nog gevoeliger voor vorst e.d.
- *Doet de verzekering niet moeilijk als je een groendak aanlegt?* Nee, integendeel, je hebt juist veel minder kans op een lekkend dak en een groendak is bovendien brandwerend. In sommige gevallen kan de premie voor de brandverzekering zelfs een beetje omlaag om die reden.
- *Heb je in geval van een intensief groendak geen kans op wortelschade?* In principe niet, maar je moet natuurlijk wel weten welke planten je er kunt op zetten en welke niet. Bamboe is bijvoorbeeld geen goede keuze. Raadpleeg daarom altijd een specialist, ook al doe je de aanleg van het dak zelf.
- *En verticale groenwanden, volgen die hetzelfde principe?* Nee, dat is iets helemaal anders en vraagt een dure technologie, o.a. voor de bewatering van de planten. De kostprijs daarvan is momenteel zo'n 1000 euro per m², en dan heb je nog geen garantie op de planten. De goedkoopste, gemakkelijkste en minstens zo mooie oplossing is nog steeds gewoon klimplanten tegen je geven te zetten. Klimop is ideaal, zeker voor grotere oppervlakken: het is mooi, altijd groen, aantrekkelijk voor veel diersoorten en makkelijk in het onderhoud. Tegenwoordig bestaat er ook een zogenaamde klimopstop (<http://www.gggreen.eu/aanbod/groeibegrenzing/>) om te voorkomen dat die in je dakgoot of op andere ongewenste plaatsen groeit.
- *Zijn er beperkingen qua oppervlakte?* Nee, in principe niet, zolang je er maar voor zorgt dat het dak voldoende draagkracht heeft. In Rotterdam (NL) is er bijvoorbeeld zelfs een dakakker aangelegd van 1000 m² op het Schieblock: <https://dakakker.nl/site/>.

Bedankt, Sam, voor deze interessante presentatie!

3. Data vergaderingen 2020

De data voor de vergaderingen in 2020 zijn: 9 januari*, 6 februari, 5 maart, 2 april, 7 mei, 4 juni, 3 september, 1 oktober, 12 november en 3 december.

De vergaderingen gaan altijd door in de Kruisboog om 20.00 uur, tenzij anders aangegeven.

*De vergadering van 9 januari gaat door in De Gors in Vissenaken. Iedereen brengt naar goede traditie iets lekkers mee voor de bescheiden maar zeer gezellige nieuwjaarsreceptie achteraf. Afspraak dit keer om 19.45 uur.

4. Klimaatmaatregelen voor patrimonium stad(sdiensten)

Dit idee werd geopperd door Raf n.a.v. agendapunt 5 hieronder. Uit het gesprek met de technische dienst en sportdienst i.v.m. het Houtenveld bleek immers dat er ter plaatse geen regenwater wordt opgevangen, dat er veel elektriciteit wordt verbruikt en dat er geen zonnepanelen zijn.

Een eerste voorwaarde voor zonnepanelen is natuurlijk dat het dak die kan dragen. Voor de gebouwen van het Houtenveld is dat blijkbaar niet het geval. Er zijn wel plannen om die te renoveren.

Vanuit de stad (dienst gebouwen) is men wel al bezig met dit soort zaken.

Daarnaast is er het project LICHT, dat als doel heeft een burgercoöperatie op te richten voor het plaatsen van zonnepanelen op grote daken van bedrijven, winkels en openbare gebouwen, het aanwenden van restwarmte van bedrijven ... Voor meer info hierover kun je terecht bij de duurzaamheidsambtenaar Benita Van Hurck.

5. Groenplannen voor onze stad

5.1 Onze delegatie werd hartelijk ontvangen door de betrokken diensten van de stad en de schepen; het was een aangenaam gesprek. De reacties op het voorbeeldplan van Raf waren erg positief. Ze willen zelf ook met het Houtenveld evolueren van een verzameling sportvelden naar een soort park waar sportvelden in geïntegreerd zijn. Ze zijn dan ook bezig met de ontwikkeling van een masterplan, waarin de suggesties van Raf zeker een plaatsje kunnen krijgen. Wanneer dat masterplan af zal zijn, is nog niet duidelijk. Het is misschien een goed idee om RLZH hier ook bij te betrekken? De voorzitter van de MAR zal de vinger aan de pols houden bij dit dossier.

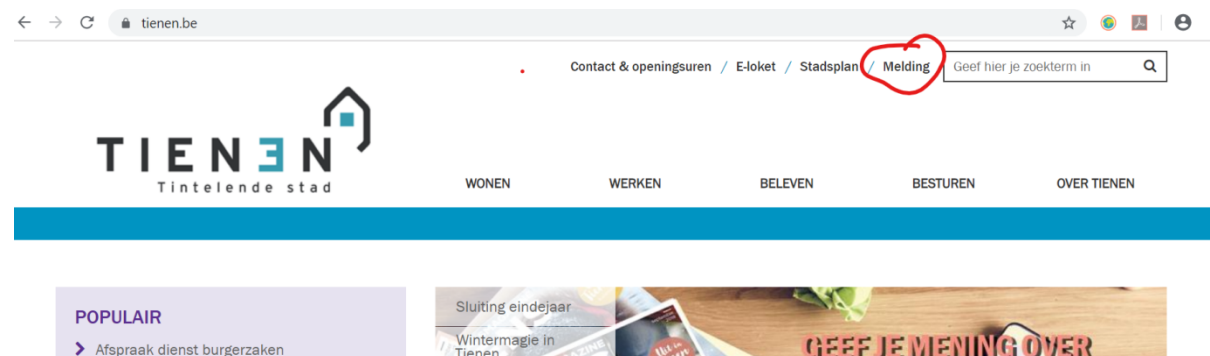
Een belangrijk argument voor meer extensief beheer is dat het niet alleen mooier (hoewel niet volgens iedereen) en beter voor de biodiversiteit is, maar ook veel goedkoper!

5.2 Een aantal zaken uit het voorstel van Raf (Houtenveld) kunnen zeker niet worden doorgevoerd; bepaalde grasstroken worden wel degelijk gebruikt door hardlopers, en moeten dus wel regelmatig worden gemaaid.

5.3 Bovenstaande argumenten voor een extensief beheer gelden uiteraard ook voor de site van de Drie Tommen. Wat wel heel belangrijk is, is om hierover voldoende en zeer duidelijk te communiceren om reacties als "Waarom wordt niet alles elke week "netjes" gemaaid?" voor te zijn. Dit kan via de diverse communicatiekanalen van de stad, maar ook via infoborden ter plaatse ... Zeker als de randen langs de paden, de zitplaatsen en de fietsenstalling wel regelmatig worden onderhouden, is het ook meteen duidelijk dat het geen kwestie is van nalatigheid of gebrek aan onderhoud.

Voor de parking van het oude zwembad zou ook een plan kunnen worden uitgewerkt, bijvoorbeeld een combinatie van parking en groen.

5.4 Er bestaat al een online meldpunt van de stad: rechts bovenaan op de homepage van de website van de stad:

Verder kun je ook steeds terecht met meldingen bij de dienst preventie (preventie@tien.be) of de dienst leefmilieu (leefmilieu@tien.be).

6. Varia

6.1 Na de brand afgelopen maandag in Oorbeek - die nogal wat rook en fijn stof veroorzaakte - waren veel burgers ongerust, vooral omdat ze niet wisten wat er nu precies aan de hand was. Wat stond er in brand? Was de rookontwikkeling (die tot ver in het centrum van Tienen waarneembaar was) schadelijk? Was er ook sprake van asbest? Met een correcte en tijdige communicatie vanuit de stad, de politie of de brandweer kan veel onduidelijkheid en onzekerheid worden weggenomen. Dat kan bijvoorbeeld via een persbericht, via de Facebookpagina en/of de website van de stad, via be.alert (<https://be-alert.be/nl/>). Be-alert is een systeem waarop je je kunt inschrijven (gratis), waardoor je automatisch meldingen op je smartphone krijgt bij rampen; de stad Tienen is hier al bij aangesloten. Het is natuurlijk soms moeilijk afwegen of zoiets belangrijk genoeg is om de mensen over te alarmeren ...

6.2 De Klimaatalliantie Tienen (KAT) heeft een visietekst uitgewerkt (zie bijlage) en is druk bezig het KAT-netwerk uit te bouwen. Tegelijk is een kleine werkgroep bezig met de voorbereiding van een eerste activiteit, de Klimaatdag. Deze Klimaatdag zal plaatsvinden op een zaterdag in maart 2020 (precieze datum en locatie volgen nog). Het is de bedoeling om zoveel mogelijk mensen uit te nodigen dit op sleutelposities zitten in alle mogelijke sectoren: onderwijs, bedrijfswereld, overheid, allerlei burgerorganisaties, de zorgsector ... Er zal een keynote spreker zijn, gevolgd door een zevental pitches van ca. 10 minuten elk (met sprekers die "klimaatgericht" een bepaalde sector of organisatie toelichten), het ondertekenen van het charter door zoveel mogelijk aanwezigen en tot slot een bescheiden receptie met infostandjes. Iedereen is uiteraard van harte welkom! De MAR wordt al vertegenwoordigd in de Klimaatalliantie.

6.3 In Lommel werd recent het eerste *tiny forest* van Vlaanderen aangelegd. Een tiny forest is een op een speciale (en zeer doordachte manier) aangeplant

inheems bos ter grootte van een tennisveld (of iets groter). *Tiny forest is een concept dat bedacht is door de Indiase ingenieur Shubendu Sharma (ceo Afforestt). Hij baseerde zich weer op de bosbouwmethode van de Japanse bomenexpert Akira Miyawaki. Miyawaki ontwikkelde in de jaren 70 een methode om natuurlijke, inheemse bossen te herstellen. Hij legde ruim 1700 bossen aan, waarvan 96,7 % zich binnen tien jaar tot een veerkrachtig ecosysteem ontwikkelde. Sharma raakte geïnspireerd door Miyawaki's aanpak en vertaalde de werkwijze naar een stadsomgeving.* Dit idee waaide vervolgens over naar Nederland, waar er al heel wat zijn aangeplant. En nu heeft het idee dus ook wortel geschoten in België. Meer info: <https://www.ivn.nl/tinyforest>. Huig volgt deze ontwikkeling verder op.

6.4 De stad heeft een persbericht verspreid over het beleidsplan 2020-2025: <https://www.tienen.be/beleidsplan-stad-tienen>. Dat is klaar en wordt binnenkort ter goedkeuring voorgelegd aan de gemeenteraad. Wanneer de volledige versie beschikbaar is, moeten we dat zeker eens bekijken en kunnen we dat ook in de toekomst gebruiken als toetssteen voor het gevoerde beleid.

6.5 Nieuws uit de vogelwereld: de halsbandparkiet heeft ook Tienen ontdekt. Een prachtige vogel, die echter veel lawaai kan maken (in groep), concurrentie kan betekenen voor andere vogelsoorten (m.n. hollenbroeders) en – eens aanwezig – niet meer weg te bannen is: <https://www.natuurpunt.be/pagina/halsbandparkiet>.

7. Verslaggeving 2020

We leggen voor de eerste 6 maanden van 2020 al vast wie dan het verslag maakt:

januari: Tom	april: Huig
februari: Mark	mei: Raf
maart: Isabelle	juni: Roel

8. Drank

Er werden vanavond 1 fles spuitwater, 2 flessen plat water en 1 fles fruitsap verbruikt.

Verslaggeving: Bert Goudriaan